

פיזיקה להנדסת תוכנה

מועד א

ד"ר גלינה רשס, ד"ר ברוך דולגין

חומר עזר – דפי נוסחאות מצורפים לשאלון, מחשבון רגיל (ללא נוסחאות ופעולות מלאות).

הוראות לנבחן

1. כתבו בכתב יד ברור ומסודר.
2. אין לכתוב על שאלון הבחינה.
3. פרטו כל שלב בפתרון.
4. יש לענות על ארבע (4) שאלות מבין השאלות 1-5. לכל שאלה 25 נקודות.

השאלון מכיל 10 דפים כולל נספחים (כולל דף זה).

בהצלחה !

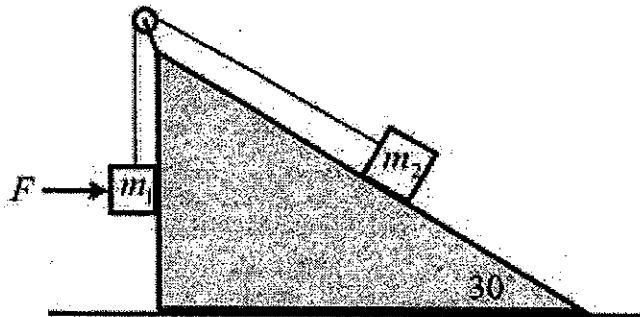
=====

בחר ארבע שאלות מהשאלות 1-5 .

שאלה 1 (25 נקודות)

במערכות המתוארות באיור פועל על הגוף שמסתו $m_1 = 8 \text{ kg}$ כוח חיצוני אופקי, ימינה המשתנה עם הזמן לפי: $F = 50 - 2t$ (הכוח נמדד בניוטון והזמן בשניות). בין גוף m_2 לבין המישור המשופע עליו הוא נמצא אין חיכוך, ובין הגוף m_1 למשטח האנכי בו הוא נוגע קיים חיכוך. ערכי מקדמי החיכוך הם: $\mu_s = 0.5$, $\mu_k = 0.3$. מסת הגוף $m_2 = 12 \text{ kg}$. המישור המשופע מקובע ואינו יכול לזוז.

- א. מצא את זמן תחילת התנועה של המערכת. (7 נקודות)
- ב. מצא את הזמן בו גוף m_1 מפסיק לגעת במשטח. (5 נקודות)
- ג. מצא את תאוצת המערכת כפונקציה של הזמן בין הזמנים שחישבת בסעיף א ובסעיף ב. (8 נקודות)
- ד. מצא את מהירות הגופים ברגע שמצאת בסעיף ב. (5 נקודות)

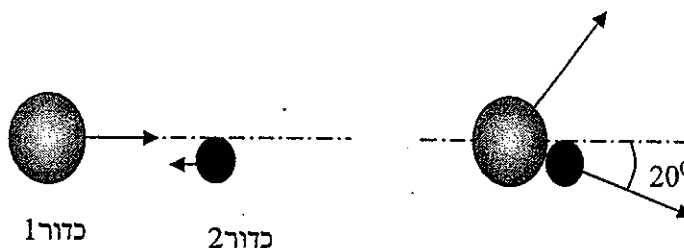
שאלה 2 (25 נקודות)

כדור 1 שמסתו 30 גרם נע על שולחן אופי וחלק במהירות 18 m/sec ומתנגש בכדור 2 שמסתו 15 גרם הנע לקראתו במהירות 1 m/sec . כתוצאה מההתנגשות הכדור 2 מתחיל לנוע במהירות 10 m/sec בזווית 20° מתחת לכיוון תנועתו המקורי (ראה ציור)

- א. מצא את מהירות הכדור הראשון (גודל וכיוון) לאחר ההתנגשות. (8 נקודות)
- ב. האם התנגשות היא אלסטית לחלוטין? (7 נקודות)
- ג. מדדו שגודלו של הכוח שהפעיל כדור 1 על 2 במהלך ההתנגשות נתון ע"י פונקציה: $F = F_0(0.2t - t^2)$. ההתנגשות ארכה 0.2 שניות. חשבו את הקבוע F_0 . (10 נקודות)

לפני

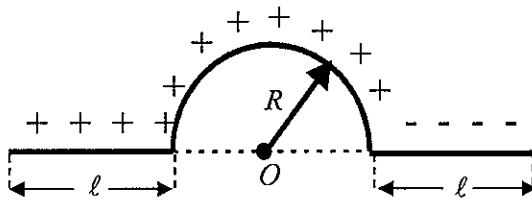
אחרי

שאלה 3 (25 נקודות)

תיל שאורכו $2\ell + \pi R$ העשוי מחומר מבודד, כופף לצורה המורכבת משני מקטעים ישרים שאורכם ℓ כל אחד המחוברים ביניהם על ידי קשת חצי מעגלית שרדיוסה R ומרכזו בנקודה O (ראו איור). התיל נושא מטען חשמלי כללי $+Q$ המפוזר בצורה לא אחידה על פני מקטעי התיל השונים. המקטע הישר השמאלי נושא מטען חשמלי חיובי המפוזר עליו בצורה אחידה בצפיפות $+\lambda$. ואילו המקטע הישר הימני נושא מטען חשמלי שלילי המפוזר עליו בצורה אחידה בצפיפות $-\lambda$. הקשת המעגלית נושאת מטען בצפיפות אחידה $+\lambda$.

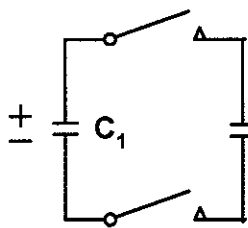
- הביעו את λ באמצעות Q, ℓ, R (לא בהכרח כולם) (5 נקודות).
- חשבו את השדה החשמלי השקול בנקודה O (גודל וכיוון) (10 נקודות).
- חשבו את הפוטנציאל החשמלי בנקודה O (10 נקודות).

שאלה 4 (25 נקודות)

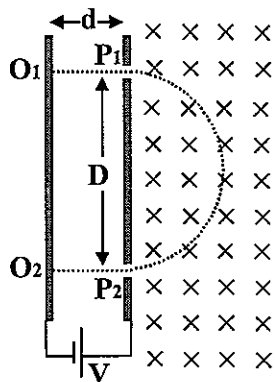
קבל שקיבולו C_1 טעון במטען Q . מחברים את הקבל הטעון אל קבל שני, לא טעון שקיבולו $C_2 = 2C_1$ על ידי סגירת שני המתגים, כמוראה בתרשים.

נתונים: Q, C_1

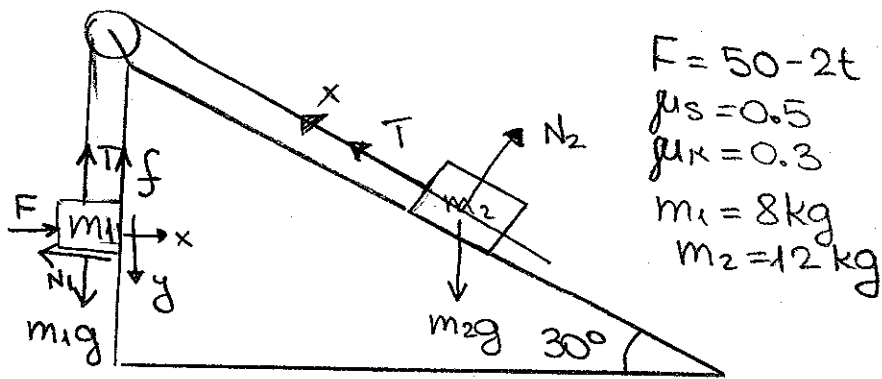
- מהו המתח על הקבל C_1 ומהי האנרגיה האצורה בו לפני סגירת המתגים? (12 נקודות).
- מהו המתח, מהו המטען מהי האנרגיה של כל קבל לאחר סגירת המתגים? (13 נקודות).

שאלה 5 (25 נקודות)

אלקטרון (מסה $m_e = 9.1 \cdot 10^{-31} \text{ kg}$ ומטען $q_e = -1.6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$) מואץ בשדה חשמלי אחיד השורר בין שני לוחות מוליכים מקבילים. המתח בין הלוחות הוא $V = 1000 \text{ V}$ והמרחק ביניהם הוא $d = 1 \text{ cm}$. בלוח החיובי ישנם שני פתחים קטנים P_1 ו- P_2 . האלקטרון נפלט (במהירות מאוד קטנה) מהנקודה O_1 שעל הלוח השלילי, עובר דרך הפתח P_1 לאזור בו שורר שדה מגנטי אחיד $B = 0.01 \text{ T}$ המכוון בניצב למישור הציור, מבצע חצי סיבוב, חוזר דרך הפתח P_2 אל בין הלוחות ומגיע לבסוף אל הנקודה O_2 שעל הלוח השלילי. ניתן להזניח את כוח הכובד הפועל על האלקטרון.

- א. מהי מהירות האלקטרון בעברו בפתח P_1 ? (6 נקודות).
- ב. מהו המרחק D בין שני הפתחים? (6 נקודות).
- ג. מהי מהירות האלקטרון בהגיעו אל הנקודה O_2 ? (6 נקודות).
- ד. כמה זמן נמשכת תנועת האלקטרון מ- O_1 עד ל- O_2 ? (7 נקודות).

$$T = 60 \text{ N}$$

$$\Sigma F_x = 0 \quad : m_2 \text{ \&ic}$$

$$\Leftrightarrow T - m_2 g \sin 30 = 0$$

$$\Sigma F_y = 0$$

$$m_1 g - T - f_{s\max} = 0$$

$$\Sigma F_x = 0 \quad : m_1 \text{ \&ic}$$

$$N_1 = F = 50 - 2t$$

$$80 - 60 - 0.5(50 - 2t) = 0$$

$$t = 5 \text{ sec}$$

$$m_1 g - T - f_k = m_1 a$$

$$80 - T - 0.3(50 - 2t) = 8a$$

$$(80 - T - 15 + 0.6t = 8a)$$

$$50 - 2t = 0$$

$$t = 25 \text{ sec}$$

$$T - m_2 g \sin 30 = m_2 a$$

$$(T - 60 = 12a)$$

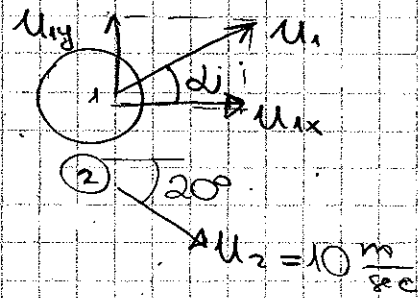
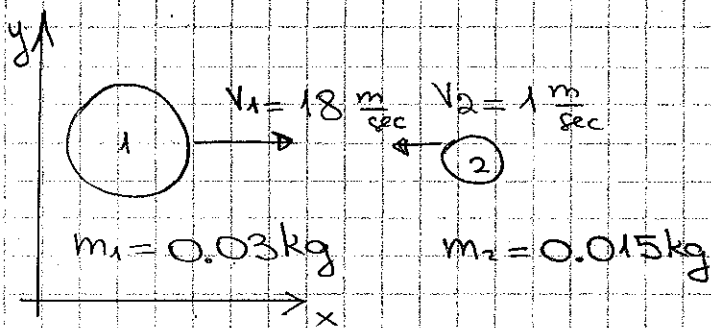
$$\oplus$$

$$5 + 0.6t = 20a$$

$$a = \frac{5 + 0.6t}{20} = 0.25 + 0.03t \quad \left(\frac{\text{m}}{\text{sec}^2} \right)$$

$$v(t) = v_0 + \int_a^t a(t) dt$$

$$v(25) = \int_5^{25} (0.25 + 0.03t) dt = 14 \frac{\text{m}}{\text{sec}}$$

$$m_1 \vec{v}_1 + m_2 \vec{v}_2 = m_1 \vec{u}_1 + m_2 \vec{u}_2 \quad \text{چون دې په پټه کې}$$

$$x: 0.03 \cdot 18 - 0.015 \cdot 1 = 0.03 u_{1x} + 0.015 \cdot 10 \cos 20$$

$$u_{1x} = 12.8 \frac{m}{sec}$$

$$y: 0 = 0.03 u_{1y} - 0.015 \cdot 10 \sin 20 \Rightarrow u_{1y} = 1.71 \frac{m}{sec}$$

$$\vec{u}_1 = 12.8 \hat{i} + 1.71 \hat{j} \quad \left(\frac{m}{sec} \right)$$

$$u = \sqrt{u_{1x}^2 + u_{1y}^2} = 12.91 \frac{m}{sec} \quad (1c)$$

$$\tan \alpha = \frac{u_{1y}}{u_{1x}} \Rightarrow \alpha = 7.54^\circ$$

$$په \quad E_k = \frac{m_1 v_1^2}{2} + \frac{m_2 v_2^2}{2} = 4.87 (J)$$

$$په \quad E_k = \frac{m_1 u_1^2}{2} + \frac{m_2 u_2^2}{2} = 3.25 (J)$$

$$په \quad E_k \neq E_k$$

چې دې په پټه کې دې په پټه کې دې په پټه کې

$$F = F_0 (0.2t - t^2)$$

$$J = \int_0^{0.2} F_0 (0.2t - t^2) dt = 1.33 \cdot 10^{-3} F_0 \quad (N \cdot sec)$$

$$چې دې په 33N$$

$$\begin{aligned} \text{دې په } \vec{J} &= \Delta \vec{P}_2 = m_2 (10 \cos 20^\circ \hat{i} - 10 \sin 20^\circ \hat{j}) - m_2 (-\hat{i}) = \\ &= 0.15 \hat{i} - 0.05 \hat{j} \end{aligned}$$

$$J = \sqrt{0.15^2 + 0.05^2} = 0.158 \quad (N \cdot sec)$$

$$1.33 \cdot 10^{-3} F_0 = 0.158$$

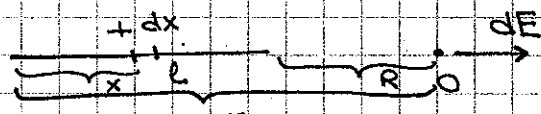
$$F_0 = 119.2 N$$

$$\lambda \cdot l + \lambda \cdot \pi R + (-\lambda) \cdot l = Q$$

$$\lambda = \frac{Q}{\pi R}$$

1.

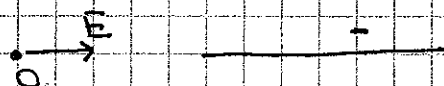
2.

$$dq = \lambda \cdot dx$$

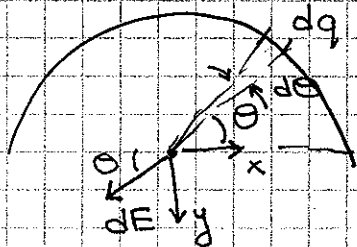
$$dE = \frac{k \lambda dx}{(l+R-x)^2}$$

$$E = \int_0^l \frac{k \lambda dx}{(l+R-x)^2} = \frac{k \lambda}{l+R-x} \Big|_0^l = \frac{k \lambda}{R} - \frac{k \lambda}{l+R} = \frac{k \lambda l}{R(l+R)}$$

* סכום השדות
השדה כולו הוא
אפס כי כיוון
השדה הוא
הפוך.

$E_x = 0$ משום שהשדה הוא הפוך.

$$dE_y = \frac{k dq}{R^2} \cdot \sin \theta =$$

$$= \frac{k \cdot \lambda \cdot R d\theta}{R^2} \cdot \sin \theta$$

$$E_y = \frac{k \lambda}{R} \int_0^\pi \sin \theta d\theta = k \lambda (-\cos \theta) \Big|_0^\pi = \frac{2 k \lambda}{R}$$

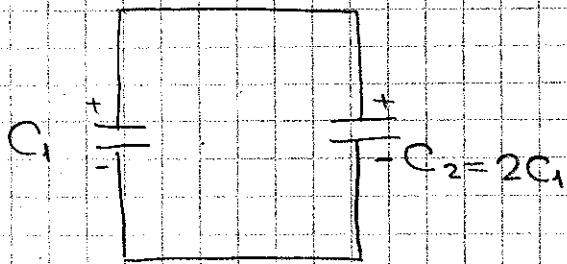
$$\vec{E} = \frac{2 k \lambda l}{R(l+R)} \hat{i} + \frac{2 k \lambda}{R} \hat{j}$$

השדה השלול
הוא אפס.

$$\oint_{\text{סל}} d\varphi = \frac{k \lambda R d\theta}{R}$$

השדה השלול הוא אפס.

$$\varphi = k \lambda \cdot \pi$$

$$V_1 = \frac{Q}{C_1}$$

$$U = \frac{Q \cdot V}{2} = \frac{Q^2}{2C_1}$$

סך הכל נמצא $C_2 = 1 \cdot C_1$ 2

$$C_T = C_1 + C_2 = 3C_1$$

$$Q_T = Q$$

$$V_T = \frac{Q_T}{C_T} = \frac{Q}{3C_1} = V_1^* = V_2^*$$

$$Q_1^* = C_1 \cdot V_1^* = \frac{Q}{3}$$

$$Q_2^* = \frac{2Q}{3}$$

$$U_1^* = \frac{Q_1^{*2}}{2C_1} = \frac{Q^2}{18C_1}$$

$$U_2^* = \frac{Q_2^{*2}}{2C_2} = \frac{4Q^2}{9 \cdot 2 \cdot 2C_1} = \frac{Q^2}{9C_1}$$

$$q_e \cdot \varphi_{o_1} = q_e \cdot \varphi_{p_1} + \frac{m v_{p_1}^2}{2}$$

כ

$$v_{p_1} = \sqrt{\frac{2 q_e (\varphi_{o_1} - \varphi_{p_1})}{m}} = 18.75 \cdot 10^6 \frac{m}{sec}$$

$$D = 2R$$

$$\Sigma F_R = m \cdot a_R \Rightarrow q v B \sin 90 = m \frac{v^2}{R}$$

$$R = \frac{m v}{q B}$$

$$D = \frac{2 m v}{q B} = 0.021 m$$

$$v_{o_2} = 0$$

כ. מס' חלק שמוך מלכ'ה

3. מן תנאים N - א1 - S - P:

$$v_{p_1} = v_{o_1} + a t$$

$$18.75 \cdot 10^6 = 1.76 \cdot 10^{16} \cdot t$$

$$t = 1.05 \cdot 10^{-9} sec$$

$$\Sigma F = m a$$

$$q \cdot E = m a$$

$$q \cdot \frac{V}{d} = m a$$

$$a = \frac{q V}{m \cdot d} = \frac{1.6 \cdot 10^{-19} \cdot 1000}{9.11 \cdot 10^{-31} \cdot 0.01}$$

$$a = 1.76 \cdot 10^{16} \frac{m}{sec^2}$$

מס' תנאים N - א1 - S - P2:

$$t_{P_2} = \frac{T}{2} = \frac{\pi R}{v} = 1.76 \cdot 10^{-9} sec$$

$$t_{o_2} = 2 t_{a P_1} + t_{P_1 P_2} = 3.86 \cdot 10^{-9} sec$$